

Ochrana osobních údajů jako základní hodnota EU

Shrnující tabulka nejvýraznějších změn v režimu ochrany osobních údajů s nástupem GDPR

Ochrana osobních údajů, která patří v EU k základním hodnotám, je dosud uskutečňována v harmonizovaném režimu, tedy se stejnými zásadami a obecnými pravidly, ale s řadou dílčích specifik. Ta největší nespočívají v tom, zda za porušení hrozí správní sankce, ale jak jsou základy evropského modelu ochrany osobních údajů včleněny do národních právních řádů.

Česká republika dosavadní unijní předpis v podstatě převzala v roce 2000. Nový režim ochrany osobních údajů přináší pro ty, kdo osobní údaje zpracovávají (správce a zpracovatele), relativně malé změny. Zásadní je založení sjednoceného dozoru nad ochranou, horizontálně jsou upřesněny dosavadní instituty a tradiční povinnosti při zpracování osobních údajů a posílena práva těch, jejichž osobní údaje někdo jiný zpracovává.

Tabulka shrnuje nejvýznamnější změny v režimu ochrany osobních údajů - v povinnostech správců, právech subjektů údajů a v dozoru.

Prvek ochrany	Obsah ON odlišný od stávající úpravy v ČR	Změna (srovnání se zák. č. 101/2000 Sb.)	Doplnění ON vnitrostátně	Poznámka
Zásady ochrany osobních údajů	Záměrná a standardní ochrana	Nová zásada	x	Aplikačně není vyloučeno ani dnes
-	Přístup založený na riziku	Plošně nová zásada (dosud jen v rámci zabezpečení)	x	Aplikačně není vyloučeno ani dnes
-	Vymahatelnost	Posílení	x	
-	Nezávislý a sjednocený dozor	Nové povinnosti a úkoly dozorového úřadu	x	
Zásady zpracování osobních údajů	Zásada transparentnosti vůči subjektu údajů	Doplnění zásady a podrobnější úprava odpovídajících práv a povinností		
	Zásada odpovědnosti správce	Výslovně a komplexně upravena	x	Posílení dosud implicitní povinnosti
Povinnosti správců				
- notifikace	Povinnost posuzovat vliv a předběžně konzultovat (čl. 35 a 36) Povinnost ohlašovat a oznamovat porušení zabezpečení (čl. 33 a 34) Povinnost vést záznamy o zpracování (čl. 30)	Zánik povinnosti podle §16 Vznik povinností podle čl. 30, 33 a 34 ON	x	Povinnosti nejsou jednoduše srovnatelné

-	pověřenec pro ochranu osobních údajů	Určití správci mají povinnost jmenovat pověřence	nové	x	Nevyužita možnost rozšířit okruh povinných
Práva subjektů údajů					
-	rozšíření katalogu práv	Zavedeno právo na přenositelnost osobních údajů	nové	x	
		Jednotlivá práva upravena samostatně			Využití některých omezení
-	posílení práv	Možnost subjektu údajů dát se zastoupit ve věcech ochrany osobních údajů	nové		Změna občanského soudního řádu
Nezávislý dozor					
-	sankce	Jednotná sazba pokut s právem vyjmout veřejné moci a veřejné subjekty	Zčásti jiné přestupky, zvýšení horní hranice		Větší prostor pro správní uvážení
-	sjednocení dozor	Plné sjednocení dozoru vč. vzniku Evropského sboru pro ochranu osobních údajů, mechanismus jednotnosti	nové	x	
-	jediné kontaktní místo	Zaveden mechanismus jediného kontaktního místa pro subjekty údajů	nové	x	Základní prvky v Úmluvě RE č. 108

Nejvýznamnějšími změnami jsou zásady záměrné a standardní ochrany a přístup založený na riziku; ten průřezově změkčuje některé povinnosti správců a zpracovatelů, včetně finanční náročnosti jejich plnění, a to v závislosti na zpracovávaných osobních údajích a používaných technologiích.